

Prof. Dr. Yümni Sezen yazdı:
KİTAP VE MEDENİYET

Kitap ve Medeniyet

Yümni Sezen

Dijital ortam, sanal dünya, internet, Google'dan soralım, derken kitabın pabucu dama mı atıldı demeliyiz? Kitabın ne demek olduğunu bilenlerin gün be gün mahzunlaştığını biliyoruz. Şunu da biliyoruz ki geniş kolaylıklar ve imkânlar sağlasa da bu yeni ortam, bu teknolojik gelişme, canlı kültür yerine yapay kültür halkasını boynumuza geçirmektedir. Rahatsız edici, ümit kırıcı, kaypak bir kültüre kapı açmaktadır. Bunları mı demeliyiz, yoksa şöyle mi demeliyiz: Mahzun olmaya gerek yoktur. Kitap, kendini koruyacaktır. Kitap kalıcıdır. Kitap medeniyettir.

İnsanoğlu, kitabın değerini bildiği sürece mutluluğunun devam edeceği bilincini hep taşıyacaktır. Medeniyetlerin hasları kitap medeniyetidir. Özellikle bizim medeniyetimiz.

Manevî dünyamızın mihveri ve rehberi Kitap'tır. "Dört Kitap" boşuna değildir. Tevhid sürecinin Dört Kitabı'dır bunlar. O hâlde bir bakıma kitap kutsaldır. Kitap, Mutlak Varlık Allah'ın Kelam sıfatının tecelli ve tecessüm ettiği beşerî hafızasıdır.

Kitap üç unsurun ortaklaşa ürünüdür. Kalem, kâğıt, yazı. Bunlar alet ve sembollerdir. Hangi tür yazıcı alet olursa olsun kalemdir. Düzgün bir taş parçasından parşömene kadar üzerine yazı yazılan hangi tür nesne/kâğıt olursa olsun, yazı cinsi, alfabesi ne olursa olsun, adeta kutsal birer sembol aletlerdir. İnsanoğlunun, bütün teknolojilerine, kültür ve medeniyetlerine kaynak olan, ruh ve beden olgunlaşmalarına yol açan üç buluş vardır: Ateş, tekerlek, yazı. Ateş, enerji demektir. Tekerlek, ulaşım, iletişim, birbirimizden haberdarlık, değer unsurlarının yayılması demektir. Yazı ise, ruh ve bedeni birleştirme vasıtasıdır. Dünyada ne kadar ileri adımı verdiğimiz teknik, teknoloji, medeniyet varsa, hepsi bu üçlünün varlığı ile var olmuştur. Yaratıcının ihsan ettiklerinden bu üç atlıyı insanoğlu keşfetmiş olduğu için hayata insan olarak devam edebilmiştir. Kitap da

güzide bir ürün olmuştur. Kalem, kâğıt ve yazıyı bulup bunları bir araya getiren insan ruhudur. Madde ve onlardan üretilen makineler, buluş yapamaz, buluşa alet olurlar. İnsan, bulduklarını hem dünyaya getirmiş hem dönüp ona bakmıştır. Dünyayı gören göz, kitapla o dünyanın arka tarafını, iç tarafını da görebilmektedir. Göz görür, gözün bağlandığı merkez okur. "Okumak" dünyada, insanlığın her safhasında çok önemli bir iş olmuştur. Okuma yazma bilmek, okula gitmek, okumuş adam olmak veya olmamak, Olamayanlar okur yazar göründükleri, gerçekte 'okuyamadıkları' için 'olamamışlardır.'

Kalem, kâğıt, yazı, kitap, okumak, bunlar, insanı dünyanın, gördüklerinin, duyduklarının ve dokunduklarının ötesine geçirdikleri için kutsal âleme dâhil olmuşlardır. Onun için kitap, manevi dünyamızın mihveri ve rehberidir dedik. Eğer medeniyet, sırf madde, teknoloji, oyun, oyuncak demek değilse, kitap, medeniyete dünyayla yetinmeyen bir anlam veren, medeniyeti imtihan eden bir muallim olacaktır. Çünkü artık kitap, kalem, kâğıt ve yazıdan ibaret değildir.

Kitap, onu oluşturan bütün unsurlarıyla birlikte kutsal aleme dahil olmuştur. Kur'an'daki surelerden birinin adı Kalem'dir. Bu sûrenin ilk ayetinde Allah kalem üzerine yemin eder. 'Nun. Kaleme ve yazdıklarına andolsun ki...' der. Oku! Diye başlayan A'lak sûresinin 4. ayeti, 'Kalem ile (yazmayı) öğreten O'dur...' der. Kitap öylesine bir kavrama bürünmüştür ki, ilâhi kalemlerle yazılan amel defterimiz olmuştur. '...İnsan için kıyamet gününde, açılmış olarak önüne konacak bir kitap çıkarırız. Kitabını oku! Bugün sana hesap sorucu olarak kendi nefsin yeter.' (İsrâ 13-14).

Bizlerin yazdığı kitaplarda hep iyi şeyler mi yazılmıştır? Neden bu soruya takılıalım ki. Kötülerin ve kötülüklerin yazılması, bizi iyiye ve güzele götürmek gibi bir sır perdesi taşıyorsa, bu sırlara vesile

ise, onlar da elbette kitaba dâhil olacaktır. Yaratıcı kâinat kitabında ve insan kitabında acıyı ve tatlıyı, hayrı ve şerri birlikte yaratmamış mıdır?

Son günlerde okuduğum iki kitap yukarıdaki duygulara ve bu duygularımı sizlerle paylaşmama sebep oldu. Fikrimi, düşüncemi, bilgimi besledikleri gibi, duygularımı da coşturdu bu kitaplar. Çok sade, şatafatsız, akademik giriftliklere ihtiyaç duymayan bu iki kitap, yer yer ezber de bozuyor. Biri, Sadık Güner'in yazdığı ve *Bedel* adını verdiği, İmam-ı A'zam Ebû Hanifenin hayatını ve fikirlerini romanlaştırdığı kitap. Ebû Hanife gibi İslam dünyasının yıldızlarını tanımakla, İslamı tanıyıp anlama şansımızın artacağını düşünüyorum. Diğer kitap, Fethi Çavdar'ın "Düşündüklerim, İnanıklarım" adıyla düşünce yazıları olarak sunulmuştur. Düşündüklerine, düşündüklerimize, söylediklerimize ve söylemek istediklerimize tercüman olmaktadır. *Bedel* Kitapyurdu, *Düşündüklerim* ise Alka yayınlarından çıkmıştır.

Yazarlara tebrik ve teşekkürlerimi, okuyuculara saygılarımı sunuyorum.